

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **W. H. R.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2010, čj. OAM-249/LE-PA03-PA03-2010, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2012, čj. 56 Az 125/2010 – 80,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 11. 2010, čj. OAM-249/LE-PA03-2010, zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), z důvodu nepřipustnosti žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce při své druhé žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu a rovněž, že žalobce podal opakovanou žádost s cílem oddálit výkon správního vyhoštění.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně, který rozsudkem ze dne 29. 6. 2011, čj. 56 Az 125/2010 – 44, rozhodnutí žalovaného zrušil jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 3. 2012, čj. 8 Azs 16/2011 - 72, ke kasační stížnosti žalovaného zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

II.

[3] Krajský soud novým rozsudkem ze dne 31. 5. 2012, čj. 56 Az 125/2010 - 80, rozhodnutí žalovaného čj. OAM-249/LE-PA03-PA03-2010 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud vyšel z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, čj. 3 Azs 6/2011 - 96, podle kterého je správní orgán povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení.

[5] Krajský soud se s žalovaným ztotožnil v závěru, že žalobce v opakované žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti vyžadující nové meritorní posouzení. Stejně důvody, které žalobce sdělil v současném řízení, uvedl již v předchozím řízení, v němž byly také posouzeny. Pokud se týká otázky, zda posuzovat doplňkovou ochranu, krajský soud v plném rozsahu odkázal na závěry uvedené ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu.

[6] Důvodnost žaloby shledal soud v tom, že rozhodnutí žalovaného nebylo řádně odůvodněno v souladu s požadavky vyslovenými v rozsudku rozšířeného senátu čj. 3 Azs 6/2011 - 96. Napadené správní rozhodnutí se totiž vůbec nezabývalo otázkou, zda nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jak totiž uvedl rozšířený senát, i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřipustnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

III.

[7] Také nový rozsudek krajského soudu napadl žalovaný (stěžovatel) kasační stížností, a to z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[8] Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že rozhodoval plně v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu. Napadené správní rozhodnutí ob stojí i z hlediska později vydaného rozsudku rozšířeného senátu. Krajský soud měl proto žalobu v novém řízení zamítnout. Podle stěžovatele je rozsudek krajského soudu v rozporu s § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť v době rozhodování správního orgánu, tj. k 9. 11. 2010, se situace v Sýrii oproti předchozímu řízení nikterak nezměnila. V případě žalobce tak nebyl důvod se odchýlit od závěrů, k nimž stěžovatel dospěl již v předchozím řízení. Vnitřní ozbrojený konflikt vypukl v Sýrii až v březnu 2011, tedy čtyři měsíce po vydání rozhodnutí stěžovatele. Krajský soud podle stěžovatele porušil zákon tím, že mu vytýká nezkoumání situace, která v době jeho rozhodování neexistovala. Stěžovatel rovněž poukázal na to, že žalobci nic nebránilo v tom, aby podal novou žádost o udělení mezinárodní ochrany.

[9] Stěžovatel ve vztahu k principu *non-refoulement* odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, čj. 5 Azs 3/2011 - 131, podle kterého: „*krajský soud tedy může postupovat v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. tehdy, pokud dospěje k závěru, že ač jsou zde z hlediska mezinárodní ochrany nové relevantní skutečnosti, které nebyly v řízení před správním orgánem zohledněny, existují v daném případě dostatečné záruky pro to, že tyto nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny k tomu příslušným správním orgánem v novém správním řízení.*“ V případě žalobce nebylo možno pochybovat o tom, že nově nastalá situace v zemi původu je novou skutečností ve smyslu zákona o azylu, kterou žalobce nemohl uvést v řízení o předchozí žádosti. Žalobce může požádat o udělení mezinárodní ochrany, přičemž právě zásadní změna situace v Sýrii oproti minulému řízení je nepochybně důvodem pro posouzení jeho žádosti jako přípustné. Pro zásah soudu ve směru dodržení zásady *non-refoulement* nebyl dán důvod a stěžovatel neshledal žádný argument ospravedlňující porušení § 75 odst. 1 s. ř. s.

[10] Krajský soud podle stěžovatele zatížil svůj rozsudek nezákonností i nesrozumitelností, neboť z jeho odůvodnění není zřejmé, jak stěžovatel mohl zhodnotit zásadní změnu situace v zemi původu žalobce, když v době rozhodování k žádné změně nedošlo. Následné události jsou z pohledu tohoto řízení irelevantní, jelikož se mohou a mají stát předmětem zkoumání v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel poukázal i na to, že krajský soud stěžovateli přisvědčil v tom, žadatel neuvedl žádné nové skutečnosti ve smyslu zákona o azylu. Svůj závěr o nutnosti zrušit správní rozhodnutí tak založil pouze na změně situace v Sýrii, nastalé až po vydání správního rozhodnutí.

[11] Vzhledem k tomu, že žalobci bylo uděleno správní vyhoštění, je v jeho případě dodržení principu *non-refoulement* zajištěno i podle § 120a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

IV.

[12] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[13] V daném případě se jedná o druhou kasační stížnost žalovaného ve věci opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. S ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je opakovaná kasační stížnost v téže věci přípustná jen za předpokladu, že jako její důvod je namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Tento soud v rozsudku ze dne 29. 8. 2012, čj. 8 As 2/2012 – 55, shrnul, že přípustnost opětovné kasační stížnosti je omezena na důvody, které Nejvyšší správní soud v souladu se zákonným omezením svého přezkumu dosud v téže věci neřešil. Žalovaný v dané věci nepolemizoval s právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozsudku čj. 8 Azs 16/2011 - 72, ale naopak se správností jeho aplikace krajským soudem. Nejvyšší správní soud proto shledal, že opakovaná kasační stížnost žalovaného je přípustná.

[14] Jelikož se v posuzovaném případě jedná o přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, musel Nejvyšší správní soud dále zkoumat, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musel by kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Vycházel přitom zejména z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, podle kterého je „*podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek.*“

[15] Kasační stížnost podanou žalovaným správním orgánem lze považovat za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 31. 1. 2007, čj. 2 Azs 21/2006 - 59).

[16] Nejvyšší správní soud v dané věci neshledal žádné skutečnosti svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[17] V posuzované věci jsou zásadní závěry vyslovené ve specifikovaném rozsudku rozšířeného senátu čj. 3 Azs 6/2011 - 96. Rozšířený senát v něm uvedl, že odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[18] Nejvyšší správní soud v předchozím zrušujícím rozsudku krajský soud zavázal, aby v novém řízení, a to s ohledem na obsah žalobních tvrzení posoudil, zda odůvodnění žalovaného splňuje podmínky pro zákonné a přezkoumatelné rozhodnutí ve věci. Krajský soud shledal, že žalobce v opakované žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti vyžadující nové věcné posouzení jeho příběhu. Žalovanému ale vytkl, že jeho odůvodnění neobsahuje hodnocení situace v zemi původu. Nejvyšší správní soud přisvědčuje, že odůvodnění správního rozhodnutí takové úvahy skutečně neobsahuje. Krajský soud žalovanému nevytýkal, že nepřihlédl ke změně situace v Sýrii, která nastala na jaře 2011, ale obecně mu vytkl, že správní rozhodnutí neobsahuje žádné hodnocení stávajících poměrů v zemi původu žalobce. Závěr krajského soudu o vadě v dokazování stěžovatele a z ní pramenícím nedostatečném zjištění skutkového stavu je tudíž správný.

[19] Krajský soud žalovaného nezavázal v tom, zda má změnu situace v zemi původu žalobce nastalou na jaře 2011 hodnotit v rámci stávajícího řízení anebo případně až v rámci řízení o nové žádosti žalobce. Takové hodnocení musí učinit samotný žalovaný v pokračujícím řízení, a to při vědomí požadavku stanoveného v čl. 3 Evropské úmluvy, který váže Českou republiku nevystavit žádnou osobu reálnému nebezpečí vážné újmy, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu

zacházení nebo trestání, mj. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 5 Azs 15/2010 – 76).

[20] Sám stěžovatel v kasační stížnosti uznal, že současná situace v Sýrii je způsobila založit přípustnost další žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Otázku, zda existují dostatečné právní záruky pro uplatňování principu *non-refoulement* v případě, že skutečnosti relevantní pro možné udělení mezinárodní ochrany vyjdou najevo až po vydání správního rozhodnutí, je nutno hodnotit vždy vzhledem ke konkrétní situaci dotčeného žadatele o mezinárodní ochranu. V dalším řízení proto bude na stěžovateli, aby i s ohledem na princip procesní ekonomie zvážil, zda změny poměrů v Sýrii mají být posouzeny ve stávajícím – doposud pravomocně neskončeném – řízení (kupř. i uskutečněním doplňujícího pohovoru) anebo v dalším řízení o mezinárodní ochraně. K posledně uvedené možnosti lze přistoupit toliko za předpokladu, že žalobce bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona o azylu), že tato nová žádost bude shledána přípustnou (§ 10a zákona o azylu), a současně, že zde existují dostatečné právní záruky, že nedojde k nucenému vycestování žalobce do země původu dříve, než budou k tomu příslušným správním orgánem dostatečně zváženy tyto nové poměry (k tomu blíže stěžovatelem poukazovaný rozsudek čj. 5 Azs 3/2011 - 131).

[21] Ať ve stávajícím nebo případném novém řízení je stěžovatel povinen posoudit případ žalobce, zejména ve vztahu k principu *non-refoulement*, na základě co nejaktuálnějších informací o zemi původu. K požadavkům na jejich kvalitu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008 - 71, podle kterého je při používání informací o zemích původu nutné dodržovat následující pravidla: informace musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, a transparentní a dohledatelné.

[22] Nejvyšší správní soud k uvedenému doplňuje, že i kdyby žadatel novou žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal a jeho případ by tak přešel do režimu zákona o pobytu cizinců, musel by příslušný orgán policie při rozhodování o vyhoštění žadatele přihlédnout k § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podle něhož vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, policie vydá nové rozhodnutí ve věci podle § 101 správního řádu po vyžádání nového závazného stanoviska Ministerstva vnitra.

[23] Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal, že by kasační stížnost svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, odmítl ji jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[24] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. ledna 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu